

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
lov@ft.dk

Charlotte Munch (DD)
charlotte.munch@ft.dk

Beskæftigelsesministeriet

Holmens Kanal 20

1060 København K

T +45 72 20 50 00

E bm@bm.dk

www.bm.dk

30. november 2023

CVR 10172748

J.nr. 2023-7405

Beskæftigelsesudvalget har i brev af 6. november 2023 stillet følgende spørgsmål nr. 41 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Charlotte Munch (DD).

Spørgsmål nr. 41:

”Vil ministeren redegøre for, hvad det vil koste staten permanent at undlade modregning af lønindkomst i efterløn for sundhedspersonale, dvs. en permanentgørelse af lovforslag L 116 Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (folketingsåret 2022-23, 2. samling), og vil ministeren redegøre for, hvad det vil koste at udvide ordningen til andre personalegrupper, hvor der er mangel på arbejdskraft? Vil ministeren videre oplyse, hvad det vil koste at undlade modregning af lønindkomst i efterløn for alle på efterløn, herunder oplyse hvad det estimerede arbejdsudbud heraf vil være?”

Svar:

Som følge af vedtagelse af L 116 blev arbejde i det offentlige og private sundhedsvæsen fritaget for fradrag i efterlønnen i 2023 og 2024. Der er tale om en midlertidig ordning, som helt ekstraordinært blev iværksat for at bidrage til at afvikle aktuelle udfordringer i sundhedsvæsenet.

Fritagelsen omfatter arbejde fra ansættelser indgået efter den 1. januar 2023 under betingelse af, at personen skal være overgået til efterløn ved begyndelsen af ansættelsen. For arbejde, hvor ansættelsesforholdet er påbegyndt før den 1. januar 2023, er det alene mer- og overarbejde i forhold til det hidtidige niveau, der ikke skal medføre fradrag i efterlønnen.

Rammerne er sat for at undgå en tilskyndelse til at flere overgår til efterløn før tid for efterfølgende at benytte sig af fritagelsen for at modregne arbejde i efterlønnen. Dette skal ses i lyset af, at efterløn er en ordning, der giver alle, der har indbetalt, mulighed for at forlade arbejdsmarkedet før folkepensionsalderen uafhængigt af om de fx er nedslidte. Med de nuværende regler er der således en forholdsvis hård modregning af egen arbejdsindtægt, idet efterlønsordningen netop er målrettet dem, der ønsker at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet før tid, og ikke dem, der kan og vil fortsætte i arbejde.

Gøres den midlertidige ordning permanent, vurderes det at medføre væsentlige adfærdsændringer. Undtagelse for modregning af lønindkomst i efterløn vil øge incitamentet til at arbejde ved siden af efterløn, hvorfor personer, der med gældende regler vil benytte ordningen, forventeligt vil øge arbejdsomfanget. Permanentgørelsen vurderes imidlertid også at øge både tilgangen til efterlønsordningen og udnyttelsesgraden, da personer, som ikke trækker sig tilbage, vil kunne benytte efterlønsordningen og dermed få et varigt tilskud til beskæftigelse. Stigningen i antallet af efterlønsmodtagere forventes isoleret set at sænke arbejdsudbuddet. Den samlede arbejdsudbudseffekt er således uklar, men forventes at være negativ. Tiltaget forventes derudover at medføre væsentlige offentlige merudgifter som følge af en stigning i antallet af efterlønsmodtagere.

Der spørges også til, hvad det vil koste at udvide ordningen til at omfatte andre personalegrupper, hvor der er mangel på arbejdskraft. Det er uklart, hvad der menes med andre grupper med mangel på arbejdskraft, og hvordan dette konkret kan implementeres, men som nævnt ovenfor vurderes en sådan ændring at øge tilgangen til efterlønsordningen og udnyttelsesgraden og dermed udgifterne hertil. Dette vil isoleret set reducere arbejdsudbuddet og medføre øgede offentlige udgifter. Størrelsen af den offentlige merudgift afhænger af, hvor mange der undtages for modregning.

En permanent ændring af modregningsreglerne vil generelt være en væsentlig ændring af vilkår i efterlønsordningerne. Fjernes modregning af lønindkomst i efterløn fuldstændigt, vil det således ændre efterlønsordningen helt grundlæggende, idet ordningen i praksis vil ophøre med at være en egentlig tilbagetrækningsordning.

Der er ikke udarbejdet egentlige skøn for de ændringer der spørges til, idet beregningerne ligger uden for det område, hvor der eksisterer regneprincipper for efterløn.

Venlig hilsen

Ane Halsboe-Jørgensen